

**ПРИЛОЗИ ПОЗНАВАЊУ
ГРУЗИНСКИХ ПОРОДИЦА У БЕОГРАДУ
ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА**

*Посвећено
Његовом Краљевском Височанству
Принцу Давиту Багратиону
Мухранском Батонишвилију
Старешини Краљевског Дома Грузије*

Аутори:
Александар В. Бачко
Ђакон Хаџи Ненад М. Јовановић

У Београду, у периоду између два светска рата, забележен је одређени број Грузина. У питању су били емигранти из Руске Империје, или из Демократске Републике Грузије (постојала је у периоду између 1918. и 1921. године). Неки од њих су становали у Београду, док су остали живели у другим насељима, а у српској (СХС, југословенској) престоници су само боравили у краћем периоду.

Неки од наведених Грузина били су припадници аристократских фамилија. Посебну пажњу привлачи присуство чланова грузијске владарске династије Багратион - Мухрански. На овом месту биће речи само о неким од грузинских емиграната, чији су се помени очували у: литератури, штампи и историјским документима.

***

Према подацима из „Картотеке житеља Београда и Земуна“, Тејмураз Багратион рођен је у јуну 1912. године у Павловску. Био је југословенски држављанин. Родитељи су му се звали Константин и Татијана. Тејмураз је био поручник краљевске гарде. За њега је 1940. године забележено, да је ожењен и да је православне вероисповести. Његова супруга Катарина (девојачко презиме

Рачић) рођена је 4. јула 1919. године. Багратион је пријављен у Београду 27. новембра 1940. године, на адреси Шеноина улица број 16.¹

Био је идентичан са кнезом Тејмуразом Багратионом – Мухранским, сином кнеза Константина Александровича Багратиона – Мухранског и његове супруге кнегиње Татијане Константиновне Романов. Отац му је био потомак грузијске царске династије Багратиона и „царски официр коњичког гардијског пука“. Погинуо је у Првом светском рату, тачније током 1915. године. Тејмуразов деда по мајци био је велики кнез Константин Константинович Романов, бивши генерални инспектор свих војних школа и кадетских корпуса у Русији. Тејмураз је завршио руски кадетски корпус у Белој Цркви, „који је носио име његовог деде“. Матурирао је јуна 1932. године. Потом је ступио у IX класу југословенске Војне академије.²

Још у време док је био „питомац-наредник Војне академије“, кнез Тејмураз је приликом испраћаја покојног краља Александра I Карађорђевића заузимао посебно место у погребној поворци, заједно са члановима других краљевских кућа. Том приликом је његово име у „Београдским општинским новинама“ од октобра/новембра 1934. године било погрешно забележено као „кнез Багратион Мухаренски-Тејумров“.³

У београдском дневном листу „Правда“ од 17. октобра 1934. године, поводом испраћаја покојног краља Александра, наведено је да „с десне стране од ковчега стоји... Њ[ено] В[еличанство] Краљица Марија... поред ње румунска Краљица-Мајка, Кнегиње Олга, Илеана, Њ[егово] В[исочанство] Кнез Павле, Њ[егово] В[исочанство] Кнез Арсен, Кнегиња Багратион са ћерком и сином“.⁴

Међу „свршеним питомцима Ниже школе војне академије – наредницима“ (артиљеријским), који су 1. октобра 1935. године произведени у чин потпоручника, био је и „Багратион–Мухранскиј Тејмураз“.⁵

„По потреби службе“ је 8. октобра 1935. године постављен артиљеријски потпоручник Тејмураз Багратион-Мухранскиј за водника артиљеријског пука Краљеве гарде.⁶

---

¹ Историјски архив Београда, Управа града Београда, Картотека житеља града Београда и Земуна (у даљем тексту: Картотека), Багратион Тејмураз.

² Тома Миленковић, Момчило Павловић, Белоемиграција у Југославији 1918 – 1941, Том II, Институт за савремену историју, Београд 2006, (у даљем тексту: Миленковић, Павловић), 156; Тома Миленковић, Школовање деце емиграната из Русије у Југославији 1918 – 1941, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2004. (у даљем тексту: Миленковић), 188 - 189.

³ Београдске општинске новине, Часопис за комунално – социјални, привредни и културни живот Београда, година 52, број 10 - 11, Београд октобар - новембар 1934, 809.

⁴ Правда, година XXX, број 10760, Београд среда 17. октобар 1934, 4.

⁵ Службени војни лист, Орган и издање Министарства војске и морнарице, година 54, број 37, Београд 1. октобар 1935, 1528 - 1529.

⁶ Службени војни лист, Орган и издање Министарства војске и морнарице, година 54, број 39, Београд 11. октобар 1935, 1723 – 1724.

„У име Његовог Величанства краља Петра II“, дотадашњи артиљеријски потпоручник Тејмураз К. Багратион-Мухранскиј био је 1. октобра 1939. године унапређен у чин артиљеријског поручника.⁷

„Господин министар војске и морнарице одобрио је женидбу“, како се наводи у „Службеном војном листу“ од 9. новембра 1940. године, „решењем С[лужбени]Бр[ој] 29235 од 22. октобра 1940. године, артилериском поручнику Багратиону К. Тејмуразу, са г-цом Катарином ћерком поч[ившег] Рачића Стевана директора Дубровачке пловидбе, из Београда“.⁸

Катарина рођена Рачић, супруга кнеза Тејмураза Багратиона – Мухранског, била је унука чувеног државника Николе Пашића. Њена мајка, Пава Рачић, била је Пашићева ћерка.⁹

Кнегиња Наталија Багратион – Мухрански била је рођена сестра кнеза Тејмураза. За њу је забележено, да је била питомица Руског института за девојке, лоцираног у Белој Цркви. Школске 1932/33. године завршила је VII разред са врло добрим успехом. Током наредних година „њено присуство у институту није регистровано, што значи да није матурирала у Белој Цркви“.¹⁰

У литератури је забележено, да су школски другови принца Тејмураза и принцезе Наталије тврдили, „да они у школи нису уживали никакве привилегије због свог порекла“.¹¹

У „Картотеци житеља Београда и Земуна“ помиње се и Миколај Багратиони, син Александра и Барбаре. Родио се 25. фебруара 1908. године. За њега је 1938. године забележено, да је „нежењен“ и да је православне вероисповести. Био је пољски држављанин. У Београду је био пријављен у Коларчевој улици број 5, почевши од 22. јула 1938. године.¹²

Миколај (Николај) Багратиони рођен је у Карсу, граду који данас припада Турској. Његова породица је емигрирала. Био је један од истакнутих Грузина, који су живели у Пољској између два светска рата. У периоду 1934 – 1940. године, обављао је дужност секретара Грузинског комитета у Пољској. Његов отац Александар (21. јун 1877 – 24. април 1955) по чину је био пуковник. Потицао је од чувене грузијске владарске лозе Багратиона. Александров отац звао се Николај, а млађи брат Арчил. Поред Миколаја, Александар је са својом супругом Барбаром

---

⁷ Службени војни лист, Орган и издање Министарства војске и морнарице, година 58, број 34, Београд 1. октобар 1939, 1957 – 1958.

⁸ Службени војни лист, Орган и издање Министарства војске и морнарице, година 59, број 42, Београд 9. новембар 1940, 2633 – 2634.

⁹ Време, година XX, број 6783, Београд среда 11. децембар 1940, 6.

¹⁰ Миленковић, Павловић, 156; Миленковић, 188 - 189.

¹¹ Миленковић, 188.

¹² Картотека, Багратиони Миколај.

(1885 - 1969) имао и ћерку Марију (1916 - 1973). Миколај Багратиони преминуо је 10. марта 1940. године. Сахрањен је у Варшави.¹³

***

Јаков Амилахвари родио се 27. јула 1894. године у „Влади... ср[ез] Кавказ“ (у Владикавказу? – А. Б.). Био је руски држављанин. Родитељи су му се звали Александар и Ана. Јаков је по занимању био „произвођач кравата“. За њега је 1938. године забележено да је удовац и да је православне вероисповести. Имао је сина Александра, рођеног у Петровом Селу, 28. новембра 1930. године. У Београду је Јаков прво био пријављен на адреси Стојана Протића 13 (од 4. новембра 1938), а потом је живео у Струмичкој улици број 4 (почевши од 9. јануара 1939. године). Родом је био од грузијске кнежевске породице Амилахвари.¹⁴

Он је можда био идентичан са „кнезом Амилахваријем“, који је 4. јула 1925. године у београдском дневном листу „Време“ објавио оглас следеће садржине: „Нов ресторан. У суботу 4. јула т[екуће] г[одине] отвара се у центру вароши, преко пута Академије наука, Јакшићева улица број 11 бивши ресторан ‘Уранија’ ‘Московски јар’ најмодернији руски ресторан и шашличнаја. Чувени оркестар. Српско – руска кујна. Ручак 12 – 3; вечера од 7. Руске игре. Кавкаски плес. У две велике сале модерне паркетне игре. Сепаре“.¹⁵

Наталија Вачнадзе рођена је у Тифлису (Тбилисију) „у Русији“, током 1889. године. Како је у „Картотеци житеља Београда и Земуна“ 1938. године забележено, била је пољска држављанка, православне вероисповести. Родитељи су јој се звали Виталиј и Ана. Наталија је живела у Варшави и била је удата. У Београду је била пријављена од 8. јула 1938. године, на адреси Милоша Великог број 40. Убрзо потом, 26. септембра исте године, вратила се у Варшаву.¹⁶

Виктор Габунија био је син Јосана Габуније и његове супруге Ане рођене Станковић. Родио се у Русији, 24. маја 1911. године. Касније је живео у Битољу, а потом у Скопљу, тачније у Есад – Пашиној улици број 7. У Београду је био пријављен од 4. новембра 1940. године, у Смиљанићевој улици број 6. По занимању је био чиновник поште. Био је југословенски држављанин, православне вероисповести. Виктор се оженио са Анастасијом, рођеном у Битољу 11. априла 1909. године. Овај брачни пар имао је ћерку (рођену у Битољу 1933) и сина (рођеног у Тетову 1938. године).¹⁷

---

¹³ Jerzy Ostapczuk, Z życia prawosławnej emigracji gruzińskiej w międzywojennej Polsce na przykładzie rodziny Bagrationich, Rocznik Teologiczny, LVIII – z. 2/2016, 269 - 302; Ethnologia Polona, 13, Polish Academy of Sciences, Institute of Archaeology and Ethnology, 1988, 143; Karta, 18 – 20, Wydawnictwo Krag, 1996, 148; Картотека, Багратиони Миколај.

¹⁴ Война и рабочий класс, 1 – 9, 1992, 35; Картотека, Амилахвари Јаков.

¹⁵ Време, година V, број 1270, Београд субота 4. јул 1925, 5.

¹⁶ Картотека, Вачнадзе Наталија.

¹⁷ Картотека, Габунија Виктор.

„Габунија Ј.“ помиње се у „Службеном војном листу“ од 1. децембра 1937. године, међу пешадијским наредницима – ђацима, који су унапређени у чин резервног потпоручника.¹⁸

Амбросије Дадијани, руски држављанин, помиње се као ђак у Београду 1938. године. Био је православне вероисповести. Рођен је у Цариграду у Турској, 20. децембра 1919. године. Родитељи су му били Тома Дадијани и његова супруга Јелена („Елена“) рођена Кавтарадзе. Амбросије је 9. јула 1938. био пријављен на београдској адреси Жоржа Клемансоа 43. После тога је живео на адресама: Косовска 39, Доктора Кестера 5, Мајке Јевросиме 6 и Војводе Саватија 29 (последња Дадијанијева пријава на тој адреси била је 12. августа 1942. године).¹⁹

Његова рођена сестра била је Људмила Дадијани. Родила се 17. марта 1917. године у граду Кутаису у „Русији – Кавказ“. Била је домаћица православне вероисповести и није била удата. Прво се доселила у Ниш, а 4. августа 1934. године пријавила се у улици Краља Милана број 8 у Београду. Већ наредне 1935. године, 14. маја, одјавила се и отишла у Јабуку код Панчева.²⁰

Никола Кавтарадзе родио се 28. децембра 1889. године у Тифлису (Тбилисију) „у Русији“. Родитељи су му били Константин и Софија. Био је руски држављанин, православне вероисповести. По занимању је Никола био „приватни наставник“. Његова супруга звала се Татјана. У једном периоду Никола је живео у Белој Цркви, а у Београду је био пријављен од 27. октобра 1931. године, у Милешевској улици број 27. Касније је живео на адресама: Булевар Ослобођења 35, Светог Саве 37 и улица Зринског број 54. Очуван је и његов кратак лични опис: стас средњи, лице овално, очи плаве, коса смеђа, нос и уста правилни, бркови штуцовани смеђи, браду брије, „нарочити знаци“ - нема. Никола је преминуо 3. априла 1934. године.²¹

Поменута Николина супруга, Татјана Кавтарадзе, родила се 27. децембра 1893. године (по другим подацима 27. децембра 1894) у Пјатигорску у Русији. Девојачко презиме било јој је Барабаш – Степанова. Татјанини родитељи су се звали Никола и Марија Барабаш. По занимању је била медицинска сестра Прве интерне клинике у Београду. Била је руска држављанка, православне вероисповести. У свој други брак, ступила је 4. јануара 1937. године. Супруг јој је тада постао други Никола, чије нам презиме у документима није читљиво. После смрти првог мужа, била је пријављена на адреси Делиградска 37 (почевши од 28. априла 1934), а потом у Немањиној улици број 54 (од 7. октобра 1935. године). У „Картотеци житеља Београда и Земуна“ очувао се њен кратак лични опис: стас

---

¹⁸ Службени војни лист, Орган и издање Министарства војске и морнарице, година 56, број 37, Београд 1. децембар 1937, 1512 - 1514.

¹⁹ Картотека, Дадијани Амбросије; Картотека, Дадијани Људмила.

²⁰ Картотека, Дадијани Људмила.

²¹ Картотека, Кавтарадзе Никола; Картотека, Кавтарадзе Татјана.

средњи, лице округло, очи зелене, коса црна, нос и уста правилни, „нарочити знаци“ – нема.²²

Хонорарни наставник Алексеј Кавтарадзе помиње се у службеном листу Министарства просвете Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, „Просветном гласнику“, који датира из маја месеца 1921. године.²³

Александар Накашидзе по занимању је био „приватни чиновник“. Имао је руско држављанство, а по вероисповести је био православац. Родио се 19. јула 1886. године у месту „Кутаис - Кавказ“. Александрови родитељи су се звали Иларион и Лаурентина. Како је забележено 1926. године, био је разведен. У Београду је живео на већем броју адреса: Косовска улица број 41 (од 25. јуна 1926), Обилићев венац 12, Вардарска 22, Краља Милутина 83, Таковска 26, Кочина 25, Проте Матеје 67, Краља Томислава 15, Корнелија Станковића 11 и Краља Милутина број 63. Из Београда је отишао у Прчањ 30. јуна 1934. године и није познато, да се вратио.²⁴

Београд,
фебруар 2023.

SUMMARY

In this text, dedicated to ***His Royal Highness Crown Prince Davit of Georgia Royal Prince of Kartli (Batonishvili) Hereditary Prince of Mukhrani and Mukhran Batoni Head of the Bagrationi Dynasty and Head of the Royal House of Georgia***, authors Aleksandar V. Bačko and Deacon Hadži Nenad M. Jovanović are discussing about Georgian families in Belgrade between two world wars. Belgrade was, at that time, capital of The Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, and later The Kingdom of Yugoslavia.

Certain members of most prominent aristocratic families were among these Georgians. Authors noticed presence of members of Bagration dynasty in Belgrade in interwar period: Princess Tatiana Bagration of Mukhrani (widow of Prince Konstantin Bagration of Mukhrani and daughter of Grand Duke Konstantin Konstantinovich

---

²² Картотека, Кавтарадзе Татјана; Картотека, Кавтарадзе Никола.

²³ Просветни гласник, Службени лист Министарства просвете, година XXXVIII, број 5, Београд мај 1921, 75.

²⁴ Картотека, Накашидзе Александар.

Romanov), Prince Teimuraz Bagration of Mukhrani (son of Prince Konstantin Bagration of Mukhrani and his wife Princess Tatiana Romanov), Princess Natalie Bagration of Mukhrani (sister of Prince Teimuraz) and Prince Mikolaj Bagrationi (son of Prince Alexander Bagrationi and his wife Barbara).

Several details concerning members of Bagration Dynasty in Belgrade (and other places in The Kingdom of Yugoslavia) are known. For instance, it was possible to learn certain facts from literature, press and historical documents about Prince Teimuraz Bagration of Mukhrani's schooling and military service. He married Katarina Račić, granddaughter of famous Serbian statesman Nikola Pašić.

Princess Tatiana Bagration of Mukhrani, together with her children Prince Teimuraz and Princess Natalie, were among royalty who attended the funeral of King Alexander I Karađorđević of Yugoslavia, in October 1934.

Prince Mikolaj (Nikolai) Bagrationi, son of Prince Alexander and Barbara Bagrationi, lived most of his life in Poland. He was the Secretary of the Georgian Committee in Poland (1934 - 1940). Mikolaj's visit to the Kingdom of Yugoslavia (Belgrade) in 1938. was recorded in official documents. He died in 1940.

Jacob, member of Georgian Princely family Amilkhvari, was son of Alexander and Anna Amilkhvari. He lived in Belgrade in period between two world wars. He was mentioned as "tie producer". Maybe he also owned (or managed) restaurant in the center of the town.

Among other Georgians in Belgrade at that time were: Natalie Vachnadze (daughter of Vitali and Anna), Victor Gabunia (son of Josan and Anna), Ambros Dadiani (son of Thomas and Helen), Lyudmila Dadiani (sister of Ambros), Nicholas Kavtaradze (son of Konstantin and Sophia), Tatiana Kavtaradze (wife of Nicholas), and Alexander Nakashidze (son of Ilarion and Laurentina). In this text are presented their brief bibliographic data and certain information about their staying in Belgrade.